

Informacja z NFZ_ Ważne zmiany dla kobiet - mammografia i cytologia

Od 1 listopada 2023 roku została poszerzona grupa kobiet, które mogą skorzystać z bezpłatnych badań w ramach programów profilaktycznych na NFZ. Zmiany dotyczą programu profilaktyki raka szyjki macicy i programu profilaktyki raka piersi.

Rak piersi to najczęściej występujący nowotwór złośliwy u kobiet. Rocznie rozpoznaje się w Polsce raka piersi u ok. 20 tysięcy kobiet. Rak szyjki macicy jest wykrywany u ok. 3 tysięcy pań rocznie. Stanowi ponad 10% nowotworów u kobiet.

Od 1 listopada 2023 r. profilaktyczną mammografię na NFZ mogą robić panie w wieku od 45 do 74 lat. Dzięki tej zmianie z programu profilaktycznego raka piersi może skorzystać jeszcze więcej kobiet. Do tej pory bezpłatna mammografia była dostępna dla pań w wieku 50 - 69 lat.

Zmiany dotyczą również programu profilaktyki raka szyjki macicy. Do tej pory korzystały z niego panie w wieku 25-59 lat. Od 1 listopada 2023 r. program obejmuje kobiety od 25 do 64 roku życia.

Program profilaktyki raka piersi

Mammografia to najbardziej czułe i bezpieczne badanie w profilaktyce raka piersi i najlepszy sposób, by wcześniej wykryć zmiany w piersi. Polega na prześwietleniu tkanek piersi promieniami rentgenowskimi. Pozwala znaleźć nieprawidłowości, zanim będzie je można wyczuć. W czasie badania wykonuje się dwa zdjęcia każdej piersi. Trwa ono kilka minut.

Program skierowany jest do kobiet w wieku od 45 do 74 lat, które:

- przez ostatnie dwa lata nie miały wykonywanej mammografii
- nie miały wcześniej stwierdzonej zmiany nowotworowej piersi o charakterze złośliwym
- otrzymały w ramach realizacji programu pisemne wskazanie do wykonania ponownej mammografii po upływie 12 miesięcy

Profilaktyczna cytologia także obejmie więcej kobiet

Regularne **badania cytologiczne** pozwalają wykryć zmiany przedrakowe i raka szyjki macicy we wczesnym - uleczalnym - stadium choroby. Badania dowodzą, że 1,5- 2% rozmazów cytologicznych jest nieprawidłowych i wymaga dalszej diagnostyki.

Na profilaktyczną cytologię nie trzeba skierowania. Badanie jest bezpłatne, finansuje je Narodowy Fundusz Zdrowia.

Panie powinny robić profilaktyczne badania cytologiczne:

- co trzy lata
- co roku u kobiet obciążanych czynnikami ryzyka (tzn. zakażonych wirusem HIV, przyjmujących leki immunosupresyjne, zakażonych HPV — typem wysokiego ryzyka).

Jak wziąć udział w programie

Często jest tak, że w początkowym okresie te choroby nowotworowe nie dają żadnych objawów. Natomiast wcześnie wykryte są niemal w 100% uleczalne. Trzeba badać się systematycznie, żeby nie dopuścić do rozwoju choroby. Dlatego tak ważne jest regularne wykonywanie badań profilaktycznych - mówi Dagmara Marczevska, zastępca dyrektora ds. medycznych Lubelskiego Oddziału Wojewódzkiego NFZ. Żeby skorzystać z programu profilaktycznego finansowanego przez NFZ nie jest potrzebne skierowanie. Wystarczy zgłosić się do placówki, która taki program realizuje - dodaje dyrektor Marczevska.

W województwie lubelskim jest 14 pracowni stacjonarnych, gdzie można wykonać badanie mammograficzne. Po drogach województwa jeżdżą też mammobusy, które docierają do wielu mniejszych miejscowości. Adresy wszystkich pracowni oraz harmonogram postoju mammobusów jest dostępny na stronie internetowej Lubelskiego NFZ.

Badanie cytologiczne w ramach programu można zrobić w poradni położniczo-ginekologicznej lub w gabinecie położnej POZ. Lista poradni i gabinetów także jest dostępna na stronie www.nfz-lublin.pl w zakładce „Profilaktyka zdrowotna”

